

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่ามีปัจจัยทั้ง 3 ด้านคือปัจจัยทางสังคมวิทยา, ปัจจัยจิตวิทยา และปัจจัยเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และปัจจัยสังคมวิทยามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด โดยบทสรุปนี้จะแบ่งเป็นประเด็นตามบทวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. เหตุผลของการไปและไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

1.1 เหตุผลของการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

การศึกษาในประเด็นนี้ต้องการศึกษาวิจัยว่าเหตุผลของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นกลุ่มอายุที่เพิ่งจะได้รับสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญคือการเลือกตั้งนั้น มีเหตุผลสำคัญที่สุดอย่างไร และปัจจัยอะไรที่มีอิทธิพลมากที่สุดระหว่าง ปัจจัยทางสังคมวิทยา ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์

จากการศึกษาพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาไปลงคะแนนเสียงด้วยเหตุผลเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่ตนเลือกที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด โดยมีเหตุผลคือต้องการได้เงินตอบแทนรองลงมา และต้องการได้ทั้งพรรคและผู้สมัครน้อยที่สุด โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยาได้แก่ อาชีพ การศึกษา รายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลมากที่สุด กล่าวคือเป็นตัว

กำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มประชากรที่ทำให้เหตุผลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเพราะต้องการได้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถ ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษา มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาปีที่6-มัธยมศึกษาปีที่3 และมีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยเกิน 6,000 บาท แต่ไม่เกิน30,000บาท ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยเศรษฐศาสตร์ไม่พบว่าทำให้เหตุผลมีความแตกต่างกันมากนัก

แต่เมื่อเรามองภาพรวมแล้วจะพบว่าประชาชนอายุ18-19ปี ส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา มีเหตุผลไปลงคะแนนเสียงเพราะต้องการได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มากกว่าที่จะได้เงินตอบแทน สิ่งนี้ชี้ให้เห็นว่ากลุ่มอายุ18-19ปีนี้ แม้จะเป็นกลุ่มเล็กๆ ในจังหวัด และเพิ่งจะได้รับสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง แต่ก็ได้ให้ความสำคัญของการเลือกตั้งเพราะต้องการได้คนมีความรู้ความสามารถ มากกว่าเพราะต้องการได้เงินตอบแทน ดังนั้นโอกาสที่ประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาจะถูกกระดมโดยการซื้อเสียงจึงมีโอกาสนี้ทำได้ยากกว่ากลุ่มอายุอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนในจังหวัดนครราชสีมามีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่ปานกลาง ใช้อำนวยให้คนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมาก ตามทฤษฎีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ว่ายิ่งบุคคลที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจสูงขึ้นเพียงใด ก็ยิ่งจะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้นเท่านั้น

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้นี้จึงสรุปได้ว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจปานกลาง มีเหตุผลที่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส.เพราะต้องการได้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมากที่สุด โดยมีปัจจัยทางด้านสังคมวิทยามีอิทธิพลมากที่สุด

และเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของกลุ่มคนต่าง ๆ ที่มีอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา

1.2 เหตุผลของการไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา มีเหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเสียงเพราะ "ติดธุระมากที่สุด" รองลงมาคือไม่พอใจพฤติกรรมของผู้แทนและผู้สมัคร และสุดท้ายคือขาดคุณสมบัติ โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลมากที่สุด มีผลต่อความแตกต่างกันในการอ้างเหตุผลที่ไม่ไปลงคะแนนเสียง ปัจจัยสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ และการศึกษา ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ ปัจจัยทางจิตวิทยา และปัจจัยเศรษฐศาสตร์ไม่พบว่าทำให้เหตุผลมีความแตกต่างกันมากนัก

การที่ประชาชนอายุ 18-19 ปี ส่วนใหญ่อ้างเหตุผลไม่ไปลงคะแนนเสียงว่า "ติดธุระ" นั้นอาจเป็นเพราะว่าการเปิดโอกาสให้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือก ส.ส. ยังเป็นสิทธิที่ประชาชนอายุ 18-19 ปี ไม่ให้ความสำคัญมากนัก เพราะยังเป็นสิทธิใหม่ที่เพิ่งเปิดโอกาสให้มี ประชาชนอายุ 18-19 ปี คิดว่าแม้พวกตนไม่ไปลงคะแนนเสียงก็ไม่เป็นไร คนอื่นคงไป

อย่างไรก็ตามแม้ประชาชนยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งมากนัก แต่ถ้าหากประชาชนกลุ่มนี้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ก็จะเป็นการไปลงคะแนนเสียงที่มีคุณภาพทางการเมืองดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงสรุปได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา มีแนวโน้มไปลงคะแนนเสียงจำนวนน้อย แต่การไปลงคะแนนเสียงมีคุณภาพสูง โดยมี

ปัจจัยทางสังคมวิทยาเป็นตัวกำหนดความแตกต่างๆของแบบแผนพฤติกรรมกาเลือกตั้งของ
 ประชาชนอายุ18-19ปี กลุ่มต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในประเด็นนี้ คือรัฐบาลโดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบกับการ
 เลือกตั้ง ควรจะให้ความสำคัญและสนใจกับกลุ่มผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในช่วงอายุ18-19ปีให้
 มากขึ้น เพราะเป็นกลุ่มที่เพิ่งจะได้รับสิทธิการมีส่วนร่วมทางการเมือง แม้จะยังไม่มีความตื่นตัว
 ทางการเมืองสูง แต่อย่างน้อยกลุ่มอายุนี้ ถ้าออกไปใช้สิทธิ ก็จะไปใช้สิทธิด้วยคุณภาพ การส่งเสริม
 และสร้างความตื่นตัวทางการเมืองของกลุ่มอายุนี้ อาจสร้างโดยการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้
 ออกไปใช้สิทธิ โดยมีเนื้อหาและรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม เช่นป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายรณรงค์
 อาจใช้ดารานักร้องวัยรุ่นเป็นสื่อกลางในการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนอายุ
 18-19ปี สนใจและเห็นความสำคัญต่อการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และมีจิตสำนึกว่าตนเอง
 ก็มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประเทศ และมีส่วนสำคัญในการ
 พัฒนาประชาธิปไตยของไทย

2. การซื้อเสียง

สรุปผลการวิจัยได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง มีแนวโน้มต่อต้านการซื้อเสียง โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ อาชีพ รายได้ เขตที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา มีอิทธิพลมากที่สุด โดยเป็นตัวกำหนดความแตกต่างๆ ของแบบแผนพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในประเด็นการซื้อเสียงของกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา

โดยประชาชนกลุ่มที่เห็นด้วยกับการซื้อเสียงคือกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในชนบท มีอาชีพเกษตรกร มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 3 และมีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 6,000 บาท ในขณะที่กลุ่มประชาชนอายุ 18-19 ส่วนใหญ่ของจังหวัดนครราชสีมาที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจปานกลาง จะไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง และมีแนวโน้มต่อต้านการซื้อเสียง

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์มีอิทธิพลด้วย ซึ่งในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ใช้ตัวแบบการเลือกโดยเหตุผลและผล ซึ่งตัวแบบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้วัดได้จากความคาดหวังว่าจะได้อะไรจากการเลือกตั้ง และพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา มีความคาดหวังในต้นทุนนโยบายของผู้สมัครมากกว่าเงินหรือสิ่งของของผู้สมัคร โดยผลการวิจัยสรุปได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีความคาดหวังว่าจะได้เงินหรือสิ่งของจากการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะเห็นด้วยกับการซื้อเสียง ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่มีความคาดหวังว่าจะได้นโยบายของผู้สมัครนำไปสู่การพัฒนาจากการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จะไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยในประเด็นคือ จากการศึกษาพบว่าประชาชนอายุ 18-19 ปี ไม่เห็นด้วยกับการซื้อเสียง และมีแนวโน้มต่อต้านการซื้อขายเสียง ดังนั้นหากรัฐได้เล็งเห็นความสำคัญในจุดนี้ อาจใช้กลุ่มอายุนี้นี้เป็นตัวกลางในการรณรงค์ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งนับวันจะมีเพิ่มขึ้น จนกลายมาเป็นปัญหาสำคัญในการขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย เพราะการซื้อเสียงเข้ามาเป็น ส.ส. และถ้าได้เป็นรัฐบาล โอกาสที่จะเข้าเพื่อถอนทุนก็มีมาก การเมืองไทยก็จะกลายเป็นธุรกิจการเมือง เกิดปัญหาคอร์รัปชัน และปัญหาอื่นๆตามมา ดังนั้นปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียงจึงเป็นปัญหาสำคัญที่สุดปัญหาหนึ่งของระบบการเมืองไทย

การส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมที่ต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียงในกลุ่มอายุนี้นี้ให้เป็นตัวกลางในการรณรงค์ต่อต้านการซื้อเสียง จึงมีส่วนช่วยให้ผู้ใหญ่มีแนวโน้มต่อต้านการซื้อเสียงได้ไม่มากนัก

น้อย

3. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

จากผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยวัดจากแบบสอบถามด้วยคำถามที่ว่าท่านทราบหรือไม่ว่าใครคือประธานรัฐสภา และปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษา มีอิทธิพลมากที่สุด คือเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของแบบแผนพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในประเด็นความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา

กล่าวคือประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีฐานะทางสังคมเศรษฐกิจสูงจะมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองสูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางสังคมต่ำ อย่างไรก็ตามความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองในลักษณะที่ค่อนข้างจำเพาะเจาะจงของคนกลุ่มอายุนี้ก็อยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก อีกทั้งจากการศึกษาวิจัยพบว่ายังมีประชาชนที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจอีกเป็นจำนวนมากไม่น้อยไปกว่าคนที่รู้มากนัก

นอกจากนี้ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ก็มีอิทธิพลอยู่บ้าง กล่าวคือประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีความคาดหวังว่าได้นโยบายของผู้สมัครไปพัฒนาจากการไปลงคะแนนเลือกตั้งจะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากกว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่มีความคาดหวังว่าจะได้รับเงินหรือสิ่งของจากผู้สมัครจากการไปลงคะแนนเสียง

ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อยที่สุด กล่าวคือประชาชนอายุ 18-19 ปีที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในนโยบายพรรคการเมืองจะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ได้รับข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีที่นิยมพรรคการเมืองเพราะนิยมในชื่อเสียงพรรคจะมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยจึงได้ข้อเสนอแนะที่ว่า รัฐควรให้ความสำคัญในเรื่องความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งด้วย นั่นคือให้ความสำคัญในแง่ "ปริมาณ" ควบคู่ไปกับ "คุณภาพ" ด้วย เพราะคงไม่มีประโยชน์อันใดที่คนไปลงคะแนนเสียงกันมากแต่ไปลงคะแนนเสียงโดยที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และอาจไปลงคะแนนเสียงเพราะถูกระดมโดยการซื้อเสียง

ทั้งนี้ในปัจจุบันทุกจังหวัดยกเว้นกรุงเทพมหานครอัตราลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนสูงมาก ทั้งนี้เพราะจากนโยบายของรัฐโดยเฉพาะนโยบายจากกรมการปกครองที่ต้องการให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงมากที่สุด ไม่ว่าจะใช้วิธีอะไรก็แล้วแต่ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งต้องมีอัตราการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องไม่ต่ำกว่า 60% โดยเราสังเกตได้จากการเตรียมการเลือกตั้งที่มีแผนการเลือกตั้งของทุกอำเภอตั้งเป้าไว้ว่าต้องให้ประชาชนในอำเภอออกมาใช้สิทธิไม่ต่ำกว่า 60% และหากอำเภอใดมีผู้ลงคะแนนเสียงน้อยกว่าเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ก็จะถูกแจ้งจากจังหวัดว่าอำเภอนั้นไม่มีการรณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิ

ด้วยเหตุนี้อำเภอจึงต้องทำทุกวิธีทางต่างๆ ให้ประชาชนในอำเภอออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุด นั่นคือคำนึงแต่ปริมาณไม่คำนึงถึงคุณภาพ จึงไม่แปลกใจเลยว่าทำไมอัตราของผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งจึงมีมากในต่างจังหวัด ในขณะที่อัตราของผู้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งของคนกรุงเทพฯ มีไม่ถึงครึ่งด้วยซ้ำ

จากเหตุผลต่างๆ ข้างต้น รัฐจึงควรส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองมากขึ้น โดยอาศัยกลไกของรัฐต่างๆ เป็นตัวส่งเสริม และเผยแพร่ข่าวสารความรู้ทางการเมือง อาทิเช่น ฝ่ายปกครองทุกระดับชั้น ฝ่ายศึกษานิเทศศาสตร์ หรือฝ่ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง ได้รับข่าวสารทางการเมืองที่เพียงพอ และเข้าใจในข่าวสารนั้น และเมื่อประชาชนออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ก็จะไปใช้สิทธิด้วยคุณภาพ

4. ช่วงเวลาในการตัดสินใจ และผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจ

4.1 ช่วงเวลาในการตัดสินใจ

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกส.ส. ได้นานแล้ว เนื่องจากมีความรู้ ความเข้าใจทางการเมือง โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยา ได้แก่ อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัย และระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลมากที่สุด คือเป็นตัวกำหนดความแตกต่างๆ ของแบบแผนพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งในประเด็นช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจของประชาชนอายุ 18-19 ปี กลุ่มต่างๆ ในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือประชาชนอายุ 18-19 ปีที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาล เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนเกิน 6,000 บาทขึ้นไป จะเป็นกลุ่มคนที่มีการตัดสินใจนานแล้ว ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีอาศัยอยู่นอกเขต เทศบาล ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรหรือค้าขาย มีการศึกษาดำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 6,000 บาท จะมีการตัดสินใจเลือกในตอนลงคะแนนเสียง ในขณะที่ปัจจัยทางด้านเพศมีอิทธิพลน้อยมาก

ปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์มีอิทธิพลรองลงมา คือพบว่าประชาชนที่มีเป้าหมายไปลงคะแนนเสียงเพื่อรับเงินหรือ สิ่งของจากผู้สมัครส.ส. จะมีการตัดสินใจในการเลือกส.ส. ในตอนลงคะแนนเสียง ในขณะที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมาที่ไปลงคะแนนเสียงโดยมีเป้าหมายจากตัวนโยบาย ของตัวผู้สมัคร จะมีการตัดสินใจเลือกส.ส. ได้นานแล้ว

ในขณะที่ปัจจัยทางจิตวิทยามีอิทธิพลต่อช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกส.ส.น้อยที่สุด กล่าวคือพบว่าประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะตัวหัวหน้าพรรคและนิยมในนโยบายพรรคจะตัดสินใจเลือกส.ส.ไว้นานแล้ว ส่วนประชาชนที่นิยมพรรคการเมืองเพราะพอใจในชื่อเสียงพรรคจะตัดสินใจเลือกส.ส.ในตอนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุป ช่วงระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกส.ส.ของประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมา สอดคล้องกับข้อสรุปทั่วไปเชิงทฤษฎีที่ระบุว่า ผู้มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจสูง จะเป็นผู้ตัดสินใจไว้เป็นระยะเวลานานก่อนการเลือกตั้ง การชักจูงโดยอามิสสินจ้างมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจของคนกลุ่มนี้แต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยมีปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ของครอบครัว และการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด

4.2 ผู้ที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจ

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกส.ส.ด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยพบว่าประชาชนอายุ18-19ปีในจังหวัดส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งปรากฏอยู่ในกลุ่มผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง จะไปลงคะแนนเสียงอย่างเป็นตัวของตัวเอง(Autonomous Voting) แต่ส่วนหนึ่งที่มีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจต่ำไปลงคะแนนเสียงตามที่มีคนแนะนำ ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก ส่วนมากได้แก่ เจ้าหน้าที่ทางราชการ และหัวหน้าส.ส. โดยปัจจัยทางสังคมวิทยาอันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ รายได้ของครอบครัว และการศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

แม้ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ทางราชการเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา มากกว่าหัวคะแนนส.ส.ก็ตาม แต่เมื่อเราพิจารณาวิเคราะห์ให้ละเอียดแล้วจะพบว่าเจ้าหน้าที่ทางราชการบางคนก็เป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัคร ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ทางราชการเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชน เจ้าหน้าที่ทางราชการควรเป็นกลางทางการเมือง แต่ในปัจจุบันกลับพบว่าเจ้าหน้าที่ทางราชการบางหน่วยงาน บางคนคน อาทิเช่น ครู เจ้าหน้าที่อนามัย หรือแม้แต่เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กลับเป็นหัวคะแนนให้กับผู้สมัคร ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นผู้ที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู หรือหมอ ประชาชนในต่างจังหวัดต่างให้ความนับถือ ด้วยเหตุนี้ผู้สมัครจึงมักจ้างวานให้เป็นหัวคะแนนให้เสมอ ดังนั้นในการเลือกตั้ง รัฐควรจะสอดส่องให้เจ้าหน้าที่ทางราชการทุกหน่วยงานให้เป็นกลางทางการเมือง และให้เจ้าหน้าที่ทางราชการทำหน้าที่เป็นกลไก เป็นแขนขาให้กับรัฐในการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ไม่ใช่เป็นตัวขัดขวางการพัฒนาประชาธิปไตย

5.เกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (การเลือกพรรคหรือเลือกบุคคล)

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าประชาชนอายุ 18-19 ปีในจังหวัดนครราชสีมา มีเกณฑ์ในการลงคะแนนโดยนิยมในตัวบุคคล มากกว่านิยมเลือกพรรค หรือเลือกพรรคและผู้สมัครรวมกัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมวิทยา อันได้แก่ เขตที่อยู่อาศัย อาชีพ การศึกษา และรายได้ของครอบครัว ทั้งนี้เพราะประชาชนอายุ 18-19 ปีส่วนใหญ่มีความรู้สึกผูกพันพรรคการเมือง ในลักษณะที่นิยมตัวหัวหน้าพรรค ซึ่งเป็นการผูกพันในลักษณะของตัวบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ประชาชนอายุ 18-19 ปีส่วนใหญ่ในจังหวัดนครราชสีมา นิยมตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง ก็เพราะว่าพรรคการเมืองไทยในปัจจุบันอ่อนแอที่พรรคการเมืองไทยยังเป็นพรรคที่ยึดติดกับบุคคล กล่าวคือพรรคการเมืองไทยส่วนใหญ่ยังเป็นพรรคการเมืองที่มีหัวหน้าพรรคมีบทบาทและสัญลักษณ์โดดเด่นของพรรคการเมือง เช่น พรรคความหวังใหม่ คนทั่วไปรู้ว่าเป็นพรรคของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ พรรคประชากรไทย คือพรรคของนายสมัคร สุนทรเวช พรรคมวลชนคือพรรคของ ร.ต.อ.เฉลิม อยู่บำรุง เป็นต้น ไม่มีนโยบาย หรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่ชัดเจน ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนยังมีไม่มากเพียงพอ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างพรรคกับประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่าพรรคการเมืองไทยมีการยุบและจัดตั้งบ่อยครั้งเกือบทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งใหม่จะมีการจัดตั้งพรรคใหม่ขึ้น และเมื่อหลังเลือกตั้งแล้วไม่ได้รับเลือกก็จะยุบพรรคจึงเป็นพรรคเฉพาะกิจที่จัดตั้งขึ้นมาในระยะสั้นๆเท่านั้น ดังนั้นหากพรรคการเมืองไทยมีการพัฒนามากขึ้น มีนโยบายพรรคและอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคที่ชัดเจน มีความเข้มแข็ง และต่อ

เนื่อง สิ่งเหล่านี้ก็จะทำให้ประชาชนผูกพันกับพรรคการเมืองมาก และมีแนวโน้มที่จะเลือกผู้สมัคร โดยคำนึงจากพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัดอยู่และคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวผู้สมัครเองด้วย

แต่หากยึดคงยึดติดบุคคลก็จะเป็นตัวขัดขวางการพัฒนาพรรคการเมืองไทย เพราะจะทำให้พรรคการเมืองไทยยุบและจัดตั้งบ่อยครั้ง เพราะความนิยมในตัวบุคคลอาจแปรเปลี่ยนได้จากปัจจัยในแต่ละช่วงสมัย ซึ่งจะทำให้แบบแผนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแปรเปลี่ยนได้จากอิทธิพลของปัจจัยในแต่ละช่วงสมัยดังกล่าว เช่นในสมัยก่อนพรรคพลังธรรมที่นำโดย พล.ต. จำลอง ศรีเมือง เป็นพรรคที่คนกรุงเทพฯ นิยมชมชอบมากที่สุด และได้รับเลือกตั้งเป็นส.ส. มากที่สุดในกรุงเทพฯ แต่ต่อมาความนิยมชมชอบในตัว พล.ต. จำลอง ศรีเมืองหมดไป พรรคพลังธรรม ก็หมดความนิยมลงไป มี ส.ส. เพียงคนเดียวที่ได้รับเลือกตั้ง

ด้วยเหตุนี้พรรคการเมืองไทยควรจะพัฒนาระบบพรรคของตนเองให้เข้มแข็งขึ้น มีนโยบายพรรค และอุดมการณ์พรรคที่ชัดเจน มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรค หรือเข้ามาเป็นสมาชิกพรรค มีการให้ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ประชาชน เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดปัญหาของประชาชนในการนำมากำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ของประชาชน และเป็นตัวส่งเสริม และปลุกฝังประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นหน้าที่ของพรรคการเมือง และเชื่อมั่นว่า ถ้าพรรคการเมืองไทยมีความเข้มแข็ง ก็จะทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาประชาธิปไตยให้สูงขึ้น

สรุปผลการศึกษาวิจัยพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18-19 ปี ในจังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นที่ศึกษาต่างๆ ข้างต้นเหล่านั้น โดยภาพรวมแล้วปัจจัยที่มีอิทธิพล

มากที่สุดคือปัจจัยทางสังคมวิทยา ซึ่งแม้ว่าจะมีผู้ศึกษาถึงพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงส่วนใหญ่ จะได้ผลสรุปออกมาว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงมากที่สุดคือปัจจัยสังคม วิทยาแล้วก็ตาม แต่อย่างน้อย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ก็ทำให้เราได้ว่ามีปัจจัยที่นอกเหนือจาก ปัจจัยสังคมวิทยา ที่มีอิทธิพลต่อการพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นั่นคือมีปัจจัยจิตวิทยา และปัจจัยเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนอายุ 18- 19ปีด้วย แม้ว่าจะมีอิทธิพลไม่มากนักก็ตาม

ดังนั้นหากรัฐให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้านสังคมวิทยาให้มากขึ้น เช่นให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาของประชาชนทั่วประเทศ ให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น ยกกระดับภาค การศึกษาบังคับจากประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นต้น สิ่งนี้นอกจากจะทำให้ ประชาชนมีความรู้มากขึ้นแล้ว ยังมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง ซึ่งจะทำให้ประชาชนมี คุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่ดีขึ้นด้วย และเมื่อประชาชนมีคุณลักษณะทางสังคมเศรษฐกิจที่ ดีขึ้น ก็จะมีอิทธิพลทำให้พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของพวกเขาดีขึ้นด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ใน การพัฒนาการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยของไทยต่อไป